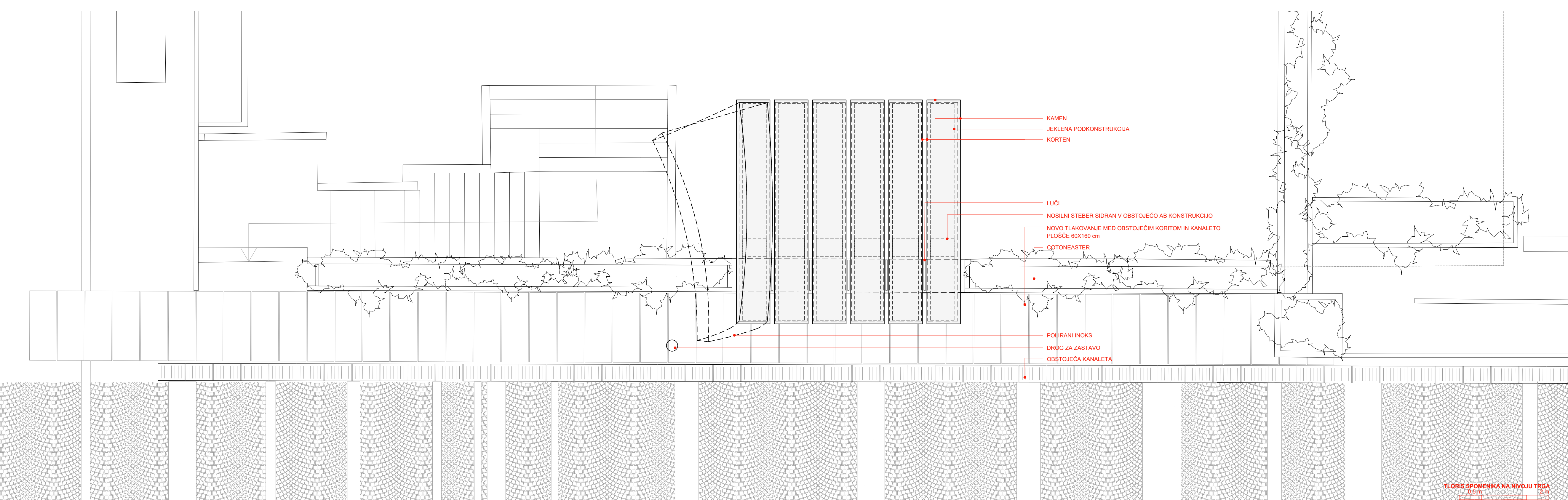
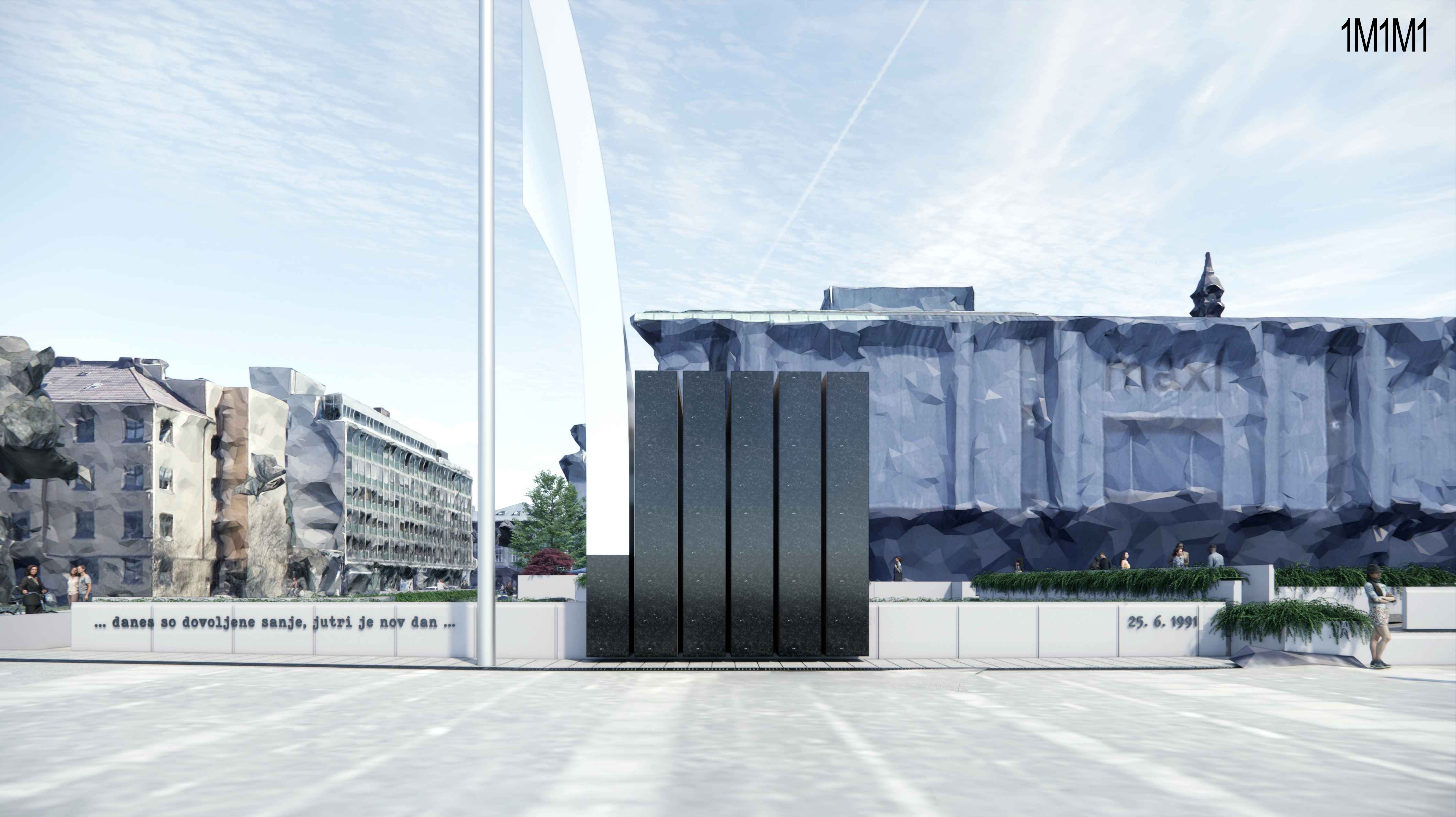
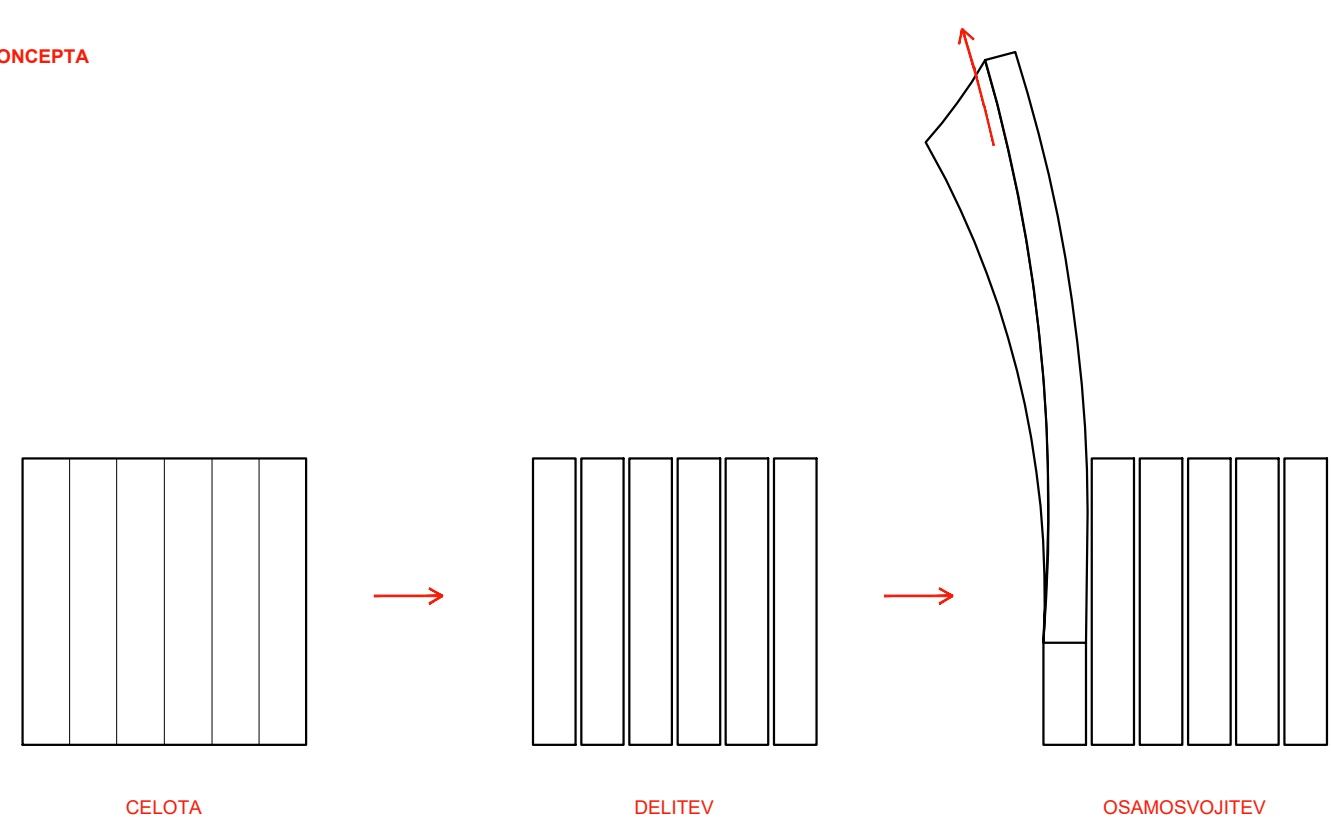

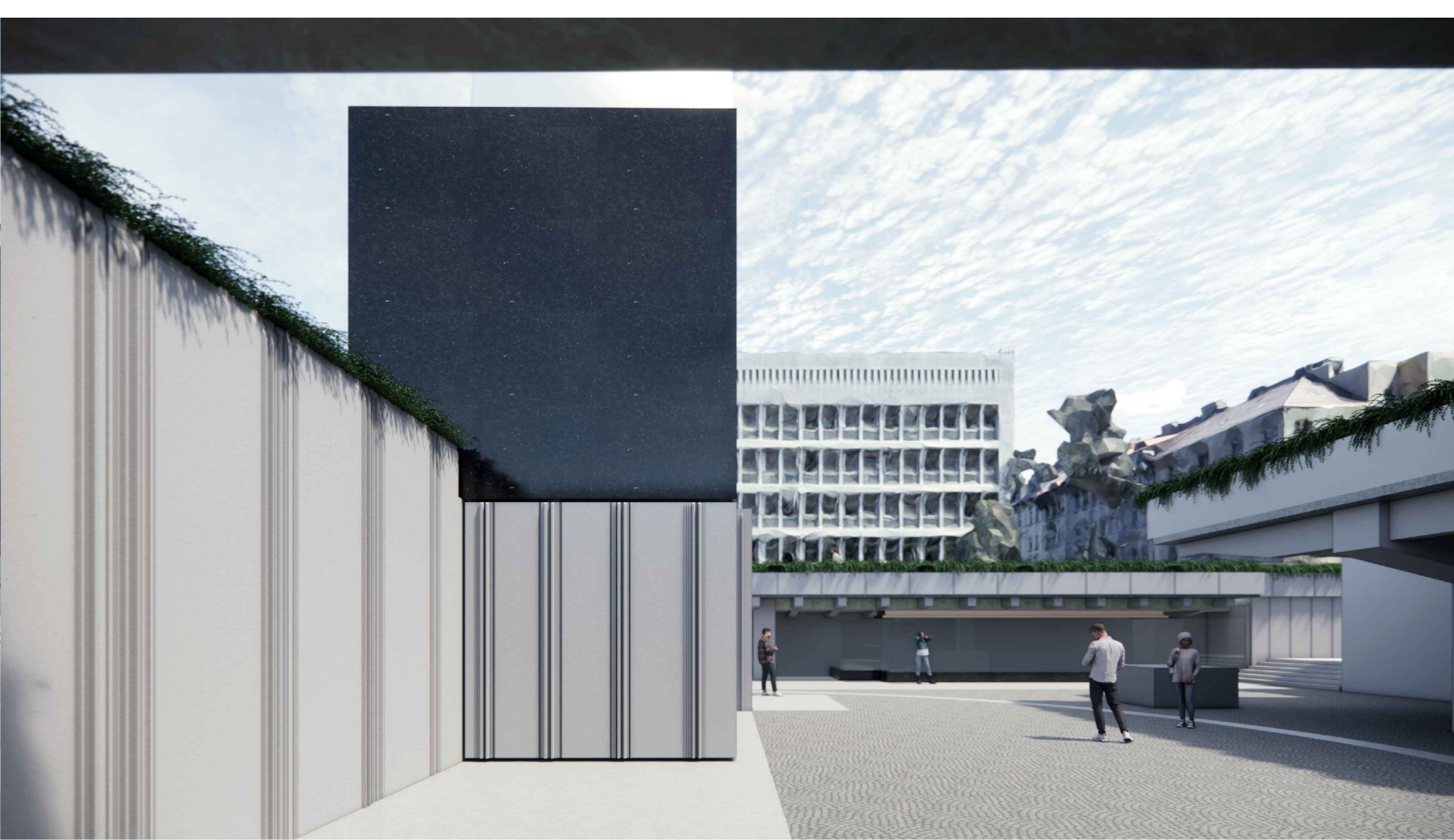
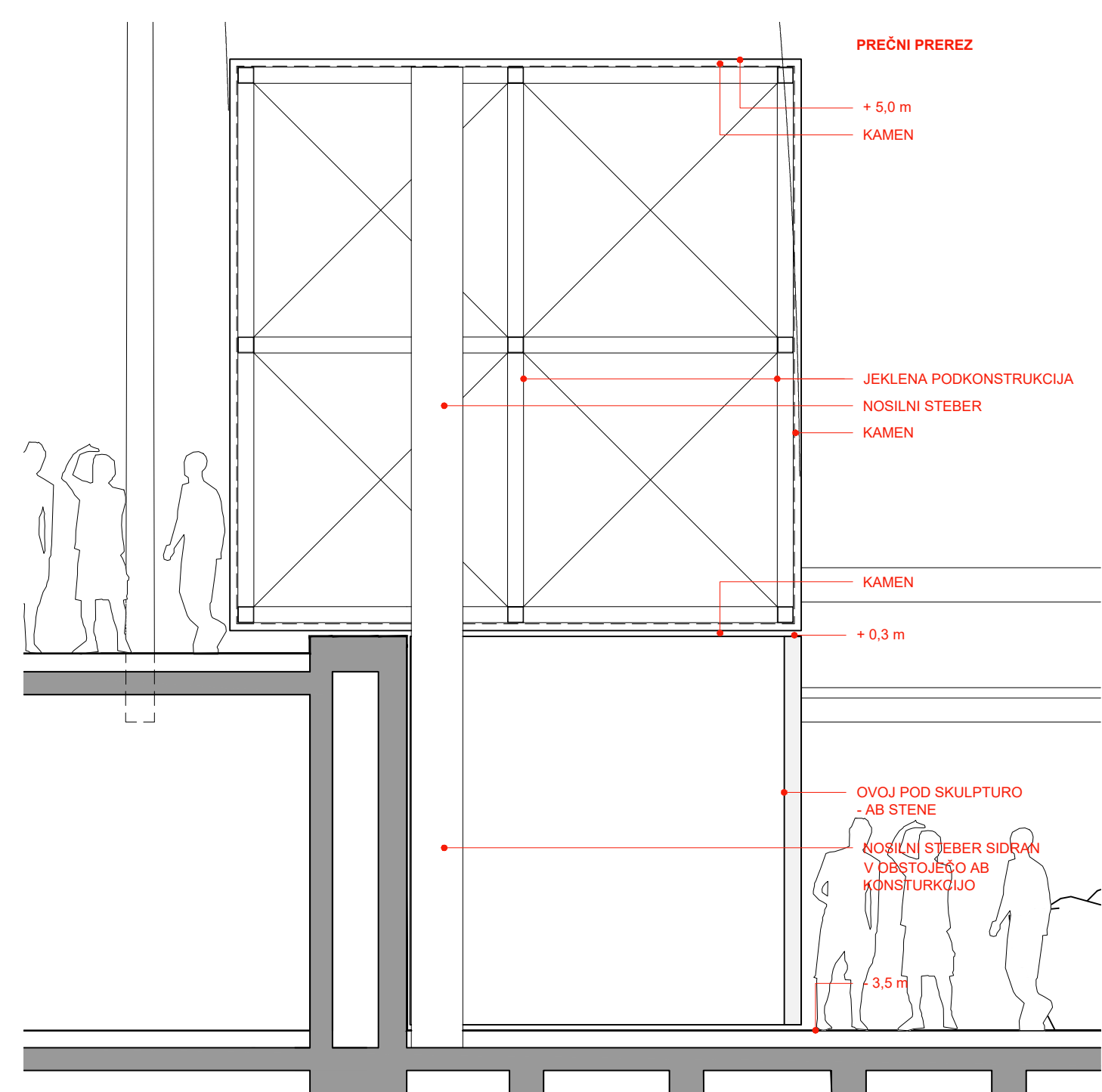
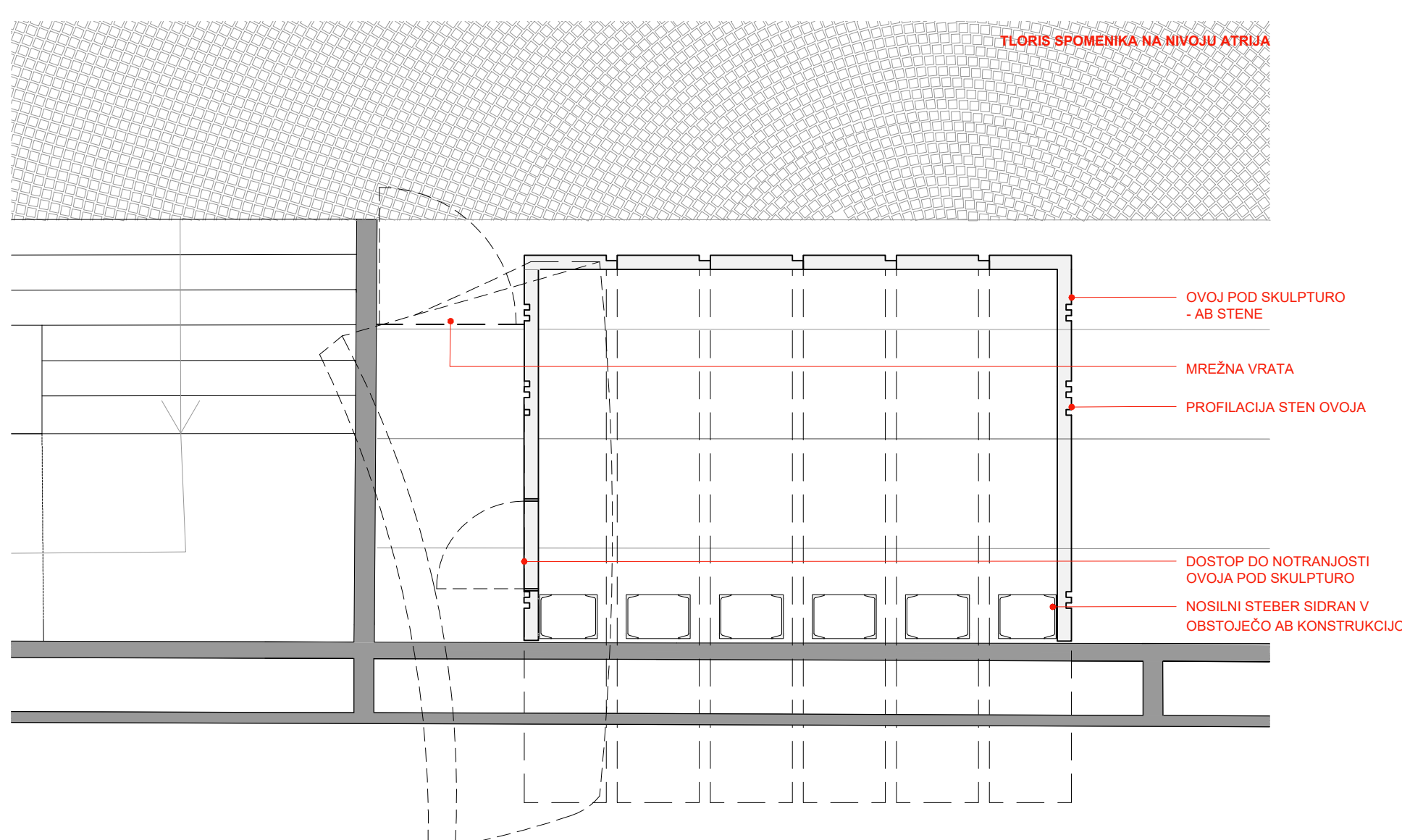

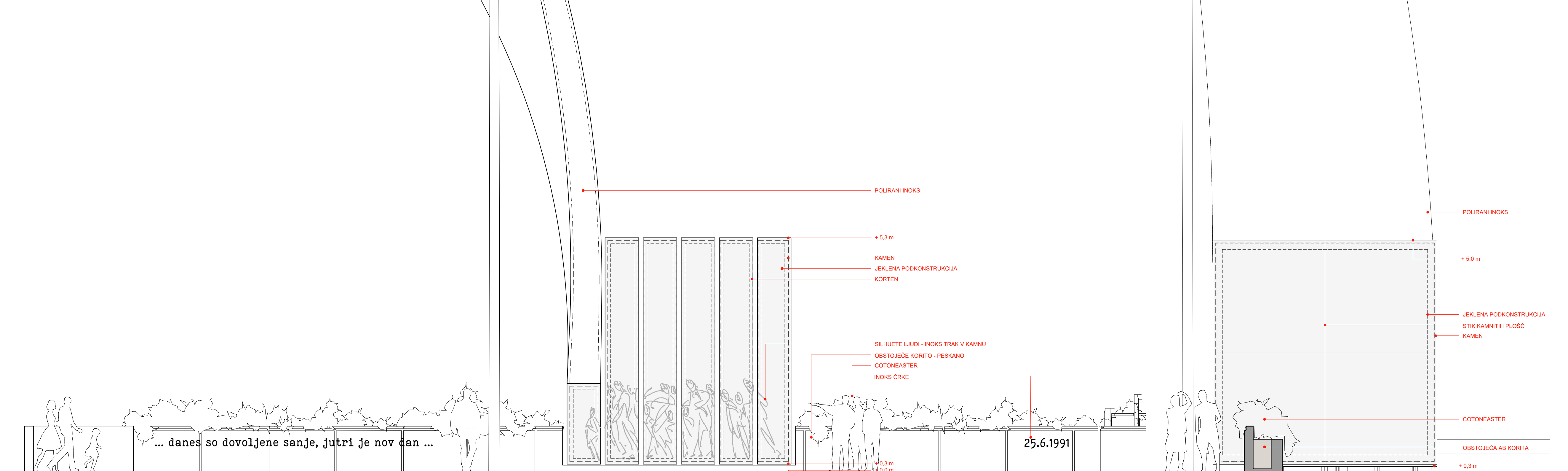

HEMA KONCEPTA

Slovenija, od nekdaj sestavni del večjih celot, od nekdaj formalno in simbolno stisnjena ter utesnjena v monolite preteklih skupnosti, je v zanj enkratnem zgodovinskem trenutku dosegla osamosvojitv. Posledica osamosvojitve Slovenije je preoblikovanje bista njenega družbenega ustroja, in s to preobrazbo rast nove drugačnosti. To je ubesedeno jedro koncepta oblikovne rešitve spomenika slovenski osamosvojitvi.

Koncept spomenika

Bleščeča razgibana kovinska forma, simbolno kot novonastala država Slovenija, je likovna in materialna transformacija severnega dela bloka nekdanj enovite kocke. Vitalna kovinska forma se odceplja od rigidnega telesa, tako kot se je Slovenija osamosvojila od nekdanje skupnosti, in kot taka predstavlja njen antipod.

Bleščeča forma gravitira proti parlamentu, svoji matični bazi, in se v najvišji točki pne k najpomembnejšemu elementu trenutka razglasitve osamosvojitve, k drogu za zastavo, po katerem je bila prvič dvignjena slovenska zastava. Spomin na dogodek ovekoveči takrat izrečena misel "... *danes so dovoljene sanje, jutri je nov dan* ...". Ta je s kovinskimi črkami vdolana v obstoječe betonsko korito za zelenje, ki z umestitvijo kipa postane njegov horizontalni podstavek. Dramatičnost takratnega trenutka se odraža v umestitvi kocke konzolno preko roba korita.

V spodnjem delu kamnitih blokov se pojavijo abstrahirane siluete ljudi v gibanju - kot risba iz travov nerjavečega jekla vdolanega v kamen. Posamezniki, vsak s svojo intimno zgodbo, so združeni v družbeno gibanje - so akterji sprememb. Globljeje se proti liku, ki simbolizira slovensko transformacijo in odcepitev od matične države. Figure so simbol in napovednik nove stvarnosti. Grupacija človeških likov izraženih na sodoben način, asociativno komunicira s figurami na pročelju parlamenta in prav tako kot one tudi te na spomeniku osamosvojitvi izrazno predstavljajo mehki ali čustveni del pravokotne in racionalne osnove. Zar ljudi, iz katerih je vzniknila nova samostojna država, pa ponazarja tudi svetloba, ki v nočnem času osvetljuje razmake med bloki kamna.

Delo je maksimalno monumentalno in veličastno, kot pritiče najpomembnejšemu dosežku slovenskega naroda. Spomenik slovenski osamosvojitvi je zasnovan likovno prečiščeno, da sta izraznost in simbolnost povsem jasna. Spomenik, na prvi pogled sodobna kiparska postavitev iz kombinacije klasičnih (kamen) in sodobnih materialov (korten, nerjaveče jeklo), se z dodanimi svetlobnimi in virtualnimi elementi prelevi v moderno instalacijo, vredno ključnega trenutka v slovenski zgodovini.

Obeležje je s svojo monumentalnostjo, kockasto masivno bazo ter likovnim vzorcem vertikalnih črt zasnovano kot arhitekturno in likovno vključujoč in skladen del območja Trga republike.

Spøštljiv odnos do lokacije

Predlagana zasnova spomenik umešča na natečajno lokacijo. Spoštljiv odnos do varovanega kompleksa Trga republike arhitekta Edvarda Ravnikarja se kaže v občutljivi umestitvi spomenika na dano lokacijo. Predlagana zasnova vključuje dele obstoječe ureditve in jih z malimi intervencijami sestavi v še mogočnejšo celoto.

Ureditev na nivoju trga

Ključni obstoječi oblikovni elementi na mikrolokaciji so linjsko betonsko korito za zelenje, odmik linjske kanalete, tlakovanje v atriju in prečna stena stopnišča. Ti elementi so uporabljeni kot izhodišče za umestitev spomenika.

Spomenik, v osnovi kocka velikosti 5 x 5 x 5 metrov, je umeščen v linjsko betonsko korito za zelenje tako, da kocka za 70 cm previseva ploščad trga. Za vzpostavitev dinamičnosti umestitve je kocka za 30 cm dvignjena nad nivo ploščadi Trga republike. Izrez betonskega korita v dolžini 5,2 metra, do višine 30 cm nad nivojem ploščadi je edini posega v korito za zelenje.

Z minimalnim posegom v obstoječe in s samo umestitvijo kocke obstoječe korito za zelenje spojimo s kocko, obstoječe korito pa preobrazimo v linjski podstavek spomenika. Ta 'novi' podstavek je uporabljen tudi kot ozadje za ključni napotek ob razglasitvi slovenske države. Ta 'novi' podstavek je uporabljen tudi kot ozadje za ključno misel ob razglasitvi slovenske države.

Za zagotovitev celovitosti rešitve pred spomenikom je urejeno novo tlakovanje. Obstoječi pas tlakovanja med koritom in kanaleto širine 1,6 metra je nadomeščen s prečno položenimi ploščami tonalita velikosti 50 x 160 cm. Te plošče so položene od kvadratnega korita na južnem koncu v smeri proti parlamentu v skupni dolžini 28 metrov. Na tak način novo tlakovanje preobrazi siceršnje manj pomembno tlakovanje v tepih pred spomenikom, in s tem njegov vsakodnevni sestavni del. Rdeči tepih je za posebne priložnosti, novoustanjari predprostor iz plošč pa mimoidočim vsakodnevno izkazuje pomembnost spomenika slovenski osamosvojitvi. Tako rešitev prestavlja minimalni poseg v varovani prostor Trga republike. Izbrani material pa kontinuirano površine trga. Posebnost rešitve je možno zaznati v neposredni bližini spomenika, kjer nas tepih popelje od spomenika k parlamentu ali od parlamenta k spomeniku. Oblikovno skladna ureditev Šubičeve ceste in predprostorja pred vhodom v parlament poveže ureditev spomenika s še večjo celoto.

Predlagana ureditev brez nivojskih razlik zagotavlja univerzalni dostop do spomenika in primerno velik prostor za vse faze vseh prireditev, tudi vse potrebne premike častne čete ob dvigu zastave.

Ureditev na nivoju atrija

Na nivoju atrija je pod formo izveden ovoj iz predfabriciranih betonskih elementov. Ti elementi, likovno in v detajlu skladni z Ravnikarjevimi ovojem atrija, dajejo kocki vizualno podporo in zakrivajo jeklene dele nosilne konstrukcije. Do prostora pod kocko je omogočen dostop, za potrebe dostopa do obstoječih in morebitnih novih naprav.

Kocka, in njen spodnji ovoj, segata v prostor atrija, vendar le toliko, da obstoječe tlakovanje iz pasov plošč tonalita med južnim robom stopnišča in podhodom Maximarketa ni v celoti prekinjeno. Tako je tudi na tem nivoju izkazan spoštljiv odnos do obstoječega.

Materiali spomenika

Zunanji ovoj kocke je predviden v drobnozrnatem granitu črno sive barve, npr. Impala ali podobno. Izbrani granit s svojo pojavnostjo dopolnjuje osnovno idejo odcepitve in osamosvojitve od neke celote, hkrati pa zagotavlja primerno kontrastno razmerje tako do ostalih materialov spomenika in kot do tonalitne krajine Trga republike. Enovitost materiala zagotavlja možnost skoraj nevidnega stikovanja obloženih plošč zunanjega plašča. Debelina obloženih plošč je 2 cm.

Zunanji ovoj varuje notranjost, ki je bogata in mehka, ta mehkočja je v prispodobi upodobljena s korten jeklom. Korten jeklo je v zasnovi ob obloga stranic lamel na razmaknjenih ploskvah spomenika, lamele same pa si zlahka zamislimo kot varni ovoj, v katerem so skupaj zloženi nadstavljeni na drobno opisani listi vse zgodovine slovenskega naroda. Vseh njegovih stvaritev in vseh teženj za doseganje samostojnosti. Debelina obloženih plošč kortena je 3 mm, s čimer je zagotovljena primerna ploskovna stabilnost plošč ob sprejemljivi skupni teži za obstoječo konstrukcijo.

Spodnji del severne lamele je enak ostalim lamelam, zgornji kiparsko oblikovani del spomenika pa je izveden v item nerjavečem jeklu. Posebnost trenutka slovenske zgodovine

Z načinom umestitve spomenika postaneta njegov sestavni del tudi obstoječe betonsko korito in novo tlakovanje med koritom in kanaleto. Betonskemu koritu za zelenje je s peskanjem povrjnega nekdanja 'bleščava' podoba in primernost, ki pritiče podstavku, plošče novega tepiha pa so predvidene v zelo grobem štokanju, kot navidezna bariera pred spomenikom.

Napis

Spomenik slovenski osamosvojitvi nosi napis "... *danes so dovoljene sanje, jutri je nov dan* ..." in datum osamosvojitve. Enkratnost besed Milana Kučana, prvega predsednika Republike Slovenije, izrečenih na večer dvigave slovenske zastave na tem mestu je parafrazirana v univerzalnejši in večno veljavni napis, ki v vsakem mimoidočem spodbujajo premislek in širjenje duha.

Črke napisa so izvedene v brušenem nerjavečem jeklu debeline 5 mm, na steno linearnega betonskega korita kontaktno montirane na 3 mm odmiku. Izbrana tipografija je Elegant Typewriter, kot ena od nekdanjih časopisnih črkovnih vrst, ki izrečene besede, četudi parafrazirane, v beton zapiše kot zgodovinsko dejstvo.

Zasnova konstrukcije

Spomenik osamosvojitvi je v konstrukcijskem smislu sestoj šestih lamel dimenzij 0,75 m x 5 m, ki so med seboj odmaknjene 10 cm. Ena od lamel je preoblikovana v višjo lamelo. Osnovna nosilna konstrukcija posamezne lamele je okvirna jeklena konstrukcija iz jeklenega palca vroče valjanih profilov ter diagonal in vrtih skatlastih profilov. Ta je pritrjena na v obstoječo AB steno in ploščo sidran visoki nosilni jekleni stebel. Sidranje v monolitno AB konstrukcijo bo izvedeno s pomočjo naknadno izvedenih kemčnih sider. Lamele bodo na spodnjih ploskvah mestoma povezane, za zagotovitev horizontalne togosti sistema.

Na nivoju atrija je pod spomenikom ovoj, sestavljen iz predfabriciranih betonskih elementov na jekleni konstrukciji. Predvidena kvaliteta vseh jeklenih elementov je S355, elementi bodo stikovani z vijakičnimi zvezami in ustrezno antikorozijsko zaščiteni.

Drog za zastavo je 25 m visok karbonski jambor. V konstrukcijskem smislu je jambor sicer konzola, a časa višine 60 cm v obstoječi monolitni AB plošči nad kletjo s široko prirobnico nad ploščo zagotavlja postavitev motečih pripon prost 25 metrov visoki drog za zastavo.

Masa spomenika

Masa posameznih lamel je pri navedenih debelinah materialov in podkonstrukciji ocenjena na 2.800 kg, masa podaljšane lamele na 4.300 kg. Zasnova konstrukcijskega sistema lamel, z glavnino obtočbe neposredno ob dvostranski monolitni AB steni, zgoraj in spodaj povezani z AB ploščami ter dodatno s prečniimi AB stenami, je taka, da je obstoječa konstrukcija po oceni zmožna prevesti nekaj večjo maso spomenika od ciljne mase, brez dodatnega utrjevanja obstoječe konstrukcije. V kolikor bi bilo potrebno zmanjšanje mase spomenika, je to možno s tanjšanjem obloženih materialov brez spremembe pojavnosti spomenika.

Svetloba

Spoštljivost umeščanja v prostor zasleduje tudi uporaba svetlobe. Ta je decentna, z osvetlitvijo med lamelami in izpod lamel na sprednji strani. Med lamele je v širni betonskega korita umeščenih pet linjskih luči, ki mehko osvetljujejo sprednji del reg med lamelami. Linjske luči so nameščene tudi pod previse dele lamel na strani trga, za učinek lebdenja, in vtis dviganja kvišku z dodano osvetlitvijo med regami. Osvetlitev je decentna, spomeniku ni potrebno utripati in skakati. Izjema so prireditve in proslave, z dodatno nameščenimi lučmi in možnostjo uporabe reflektivne površine utrtega dela spomenika za lasersko projekcijo na površino trga.

Zvok

V liti del spomenika je predvidena namestitev tolkalca, ki ob vsakega 25. junija ob 20:57 opomni na razglasitev Samostojne Slovenije, spomeniku pa je s časovnico enega leta dodana dodatna dimenzija enkratnosti.

Zasaditev

Premišljeni zasnovi spomenika sledi tudi urejanje zelenja. Vse, kar prostor potrebuje, je ureditev obstoječih korit za zelenje in zasaditev primernih vrst grmovnic. Za korita v neposredni okolici spomenika, to je vsaj tistih levo in desno od spomenika ter tistih okoli atrija, predlagamo zasaditev s cotoneastrom, kar je bila tudi originalna zasaditev predvidena s projektom arhitekta Edvarda Ravnikarja.

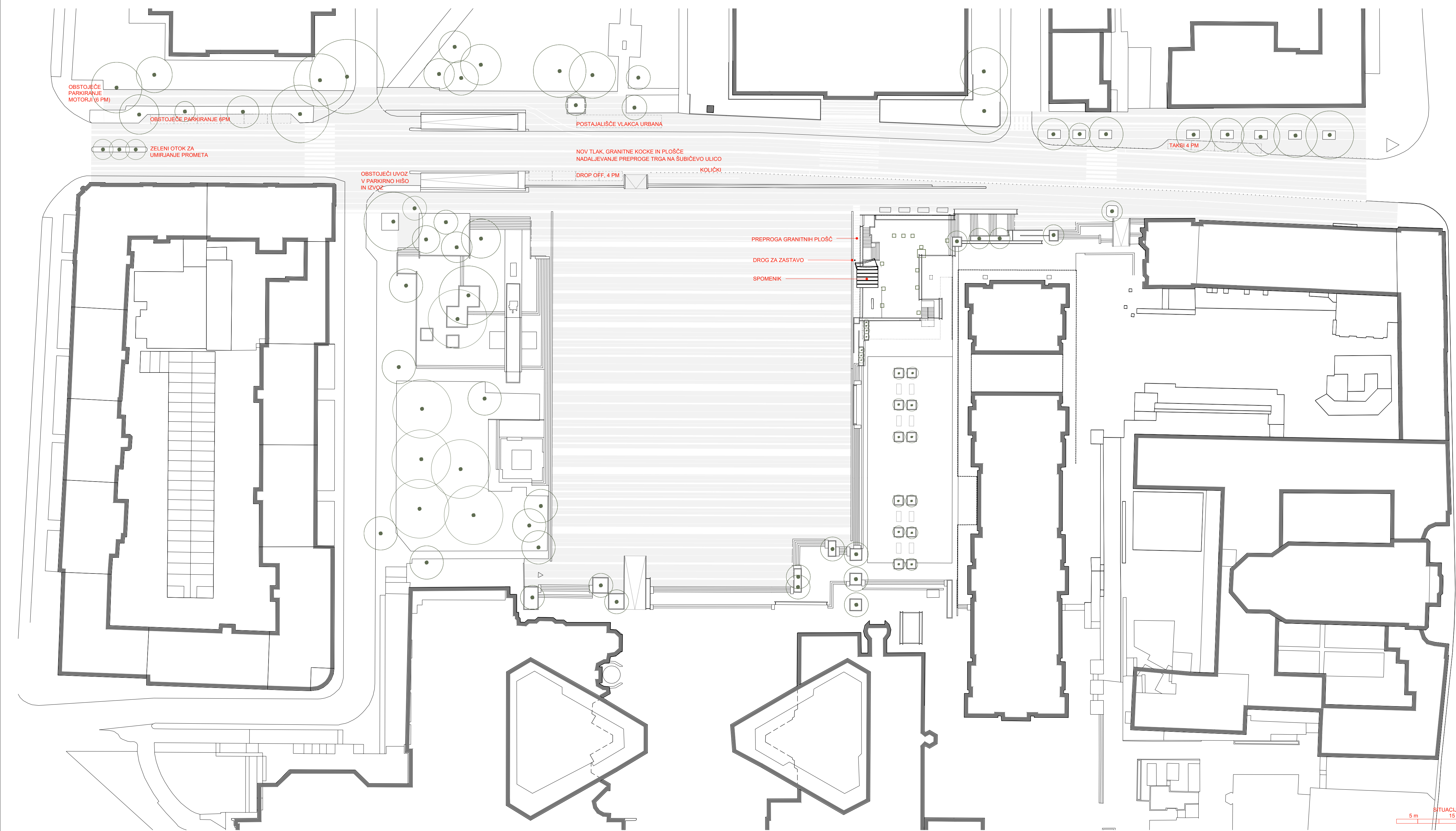
Nevidni del spomenika

Sestavni del spomenika je tudi nematerialni del spomenika v digitalnem prostoru. Spomenik osamosvojitvi Slovenije na Trgu republike je tako le materializacija stoletnih teženj slovenskega naroda po samostojnosti, tista nujna fizična prisotnost na osrednjem prostoru Republike Slovenije. A osamosvojitve je bistveno več, to smo mi vsi, mi še živeči, in vsi tisti, ki jih ni več. Pa tudi vsi tisti, ki še pridejo in bodo slovensko samostojnost morali ohraniti. Vsi s svojimi zgodbami, vsi s svojimi dosežki, in nevidni del spomenika je nabor vseh drobcev, ki so privedli do tega veličastnega trenutka slovenske zgodovine. Prav vsako dejanje je pomembno, in nobeno ni pomembnejše od drugega. Zato na fizičnem spomeniku ni imen, v digitalnem nematerialnem delu spomenika pa je demokratično prisoten glas prav vsakega. Odlodvalcev v predsedniški palači, tistih z barikad, tistih iz bolnišnic, tistih iz tuje, tistih iz tovarn in tistih iz šol. In seveda tistih pred nami, iz preteklih stoletij, in tudi tistih, ki so se rodili šele po osamosvojitvi. Vsak je v svojem času dodal, kar je bilo potrebno za ta ključni trenutek. Vsi rojeni po osamosvojitvi pa so tu, da preprašujejo vsa naša in svoja dejanja po osamosvojitvi.

Ta virtualni del spomenika je zamišljen kot najbogatejša zbirka dokumentov, pričevanj, fotografij, videov, zapisov, in stvaritev povezanih z osamosvojitvijo. Tudi dokumenti in pisma iz časa pomladi narodov 1848, tudi Trubarjevi in Valzarjevi zapisi in Zedinjena Slovenija. Celoten nabor vsega, kot rastoče tkivo, ki bo na koncu tisto dejansko ogledalo, kaj osamosvojitve dejansko je. Ne tisto, kar bodo spisale glave države, temveč tisto kar dejansko smo. Želeli in dosegli.

Zbiranje dokumentov je samitišeno maksimalno demokratično. Vsak lahko odloži avojo, po svoji presoji, po nekih ključnih besedah, za uvrstitve v kategorije in podkategorije. Vsak odlaga z imenom in primkom, to je osnovna premisa, in nekakšen filter pred poplavo pljuvanja in nalaganjem dvomljivih vsebin. Samoregulacija, princip nabiranja in razvrščanja, baza podatkov, ki omogoča potopitev in raziskovanje vsakomur, in v vseh ključih tega sveta. Od blizu, s skeniranjem QR kode na spomeniku ali z zaznavo NFC signala, ali od daleč, preko spleta.

Tudi pri oblikovanju Šubičeve ceste predlog povzema obstoječe elemente v prostoru in jih z dopolnitvijo spoji v večvrstno celoto. Sedaj odrezana od trga, postane Šubičeva cesta z novim tlakovanjem jasno zaznavni sestavni del trga. V prostoru načrtovanja obstojita dva kvaliteta elementa, tlakovanje Trga republike in tlakovanje delov severnega pločnika, predlagana rešitev ju le poveže v celoto. Predlagana rešitev razpotege material in vzorec Trga republike na celotno Šubičevo cesto, pri čemer sta geometrija in vzorec prilagojena geometriji poteka ulice in ureditvi voznih in kolesarskih pasov.

Tlak iz pasov granitnih kock, prekinjenih s trakovi linijsko položenih plošč tonalita, sega od zahodnega roba Slovenske ceste do vzhodnega roba Presernove ceste. Zaključka na obeh krajih sta prilagojena obstoječim nastavkom tlakovanja. Na severnem robu se zaključijo ob zelo kvalitetnem obstoječem tlakovanju vzhodnega in zahodnega konca pločnika. Vozišče, kolesarski stezi in pločniki se razlikujejo v vzorcu polaganja granitnih kock, širine ločilni pasov so povzete s tlakovanja Trga Republike. Kot napoved 'trga', in potrebno umirjanje prometa v tem posebnem delu mesta, je med vozišča pasova na strani pri Prešernovi cesti umeščen zeleni otok s tremi drevesi.

Siceršnje novo tlakovanje pločnika in ceste je pred parlamentom oblikovno prilagojeno. Pred vhodom v parlament je zasnovan v tepih iz s fasado parlamenta vzporednih pasov plošč tonalita. Ti pasovi se v smeri proti jugu preko ceste zredijo v jasno zaznaven prehod za pešce, strukturno vključen v siceršnji vzorec tlakovanja ceste. Taka rešitev vzpostavi ustrezno oblikovan prostor pred parlamentom in ga likovno in pomensko poveže s parterno ureditvijo oziroma tepihom spomenika osamosvojitve Slovenije. Kljub temu, da višinska ločnica med Trgom republike in Šubičevo cesto 'kliča' k ustvarjanju nekakšnega mehkega zelenega roba, v spoštovanju kvalitetnih obstoječih elementov je predlagana popolna barier prosta ureditev, z odstranitvijo zastav in podaljšanjem niza obstoječih količkov na celo dolžino ceste. Z odstranitvijo ločevalnih elementov je omogočena zaznava celotnega trga kot ga je zasnoval arhitekt Edvard Ravnikar.

